

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (шести състав)

14 декември 2023 година*

„Околна среда — Директива 1999/31/ЕО — Депониране на отпадъци — Задължение за закриване на депата, които не са получили необходимото разрешително — Процедура по закриване — Решение на Съда, с което се установява неизпълнение на задължения — Неизпълнение — Член 260, параграф 2 ДФЕС — Имуществени санкции — Периодична имуществена санкция — Еднократно платима сума“

По дело C-109/22

с предмет иск за установяване на неизпълнение на задължения, предявен на основание член 260, параграф 2 ДФЕС на 15 февруари 2022 г.,

Европейска комисия, представлявана от L. Nicolae и E. Sanfrutos Cano,

ищец,

срещу

Румъния, представлявана от L.-E. Baţagoi, E. Gane, O.-C. Ichim и L. Liţu,

ответник,

СЪДЪТ (шести състав),

състоящ се от: T. von Danwitz (докладчик), председател на състава, P. G. Xuereb и I. Ziemele, съдии,

генерален адвокат: J. Kokott,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

* Език на производството: румънски.

Решение

1 С исковата си молба Европейската комисия иска от Съда:

- да установи, че като не е приела всички необходими мерки, за да се съобрази с решение от 18 октомври 2018 г., Комисия/Румъния (C-301/17, наричано по-нататък „решение Комисия/Румъния“, EU:C:2018:846), Румъния не е изпълнила задълженията си по член 260, параграф 1 ДФЕС,
- да осъди Румъния в съответствие с разпоредбите на член 260, параграф 2 ДФЕС да заплати периодична имуществена санкция в размер на 29 781,30 евро за неизпълнение на задължението за приемане на необходимите мерки, за да се съобрази с решение Комисия/Румъния, за всеки ден забава, считано от датата на постановяването на решението по настоящото дело до приемането на всички необходими мерки, за да се съобрази с решението по дело Комисия/Румъния,
- да осъди Румъния в съответствие с разпоредбите на член 260, параграф 2 ДФЕС да заплати еднократна сума от 3 311,50 евро, умножена по броя на дните, изминали от деня след постановяването на решение Комисия/Румъния до датата, на която Румъния ще приеме всички необходими мерки, за да се съобрази с посоченото решение, или в случай че Румъния не приеме такива мерки — до датата на постановяването на решението на Съда по настоящото дело, но не по-малка от 1 643 000 евро, и
- да осъди Румъния да заплати съдебните разноски.

Правна уредба

Директива 1999/31/ЕО

2 Съгласно член 1, параграф 1 от Директива 1999/31/ЕО на Съвета от 26 април 1999 година относно депонирането на отпадъци (ОВ L 182, 1999 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 5, стр. 94) тази директива има за цел да предвиди мерки, процедури и насоки за предотвратяване или ограничаване, доколкото е възможно, на отрицателното въздействие върху околната среда, и по-специално замърсяването на повърхностните и подпочвените води, почвата, въздуха, на околната среда като цяло, включително парниковия ефект, както и всеки произтичащ от това риск за здравето на човека, през целия жизнен цикъл на депото.

3 Член 2, буква ж) от тази директива гласи следното:

„По смисъла на настоящата директива:

[...]

ж) „депа“ са места за депониране на отпадъци и за тяхното съхраняване на или във земята (т.е. под земята), включително:

- вътрешни площадки за депониране на отпадъци (т.е. депа, където се складира отпадъци от техния производител на мястото на тяхното производство), и

- постоянни площадки (т.е. за повече от една година), които се използват за временно складиране на отпадъци,

с изключение на:

- съоръжения, където се разтоварват отпадъците, за да бъдат подготвени за по-нататъшно транспортиране с цел обезвреждане, преработване или депониране на друго място, и
- складове, където се съхраняват отпадъци преди тяхното обезвреждане или преработване, по правило за период по-малко от три години, или
- складове, където се съхраняват отпадъците преди тяхното депониране, за период по-малко от една година“.

4 Член 8 от посочената директива предвижда условията на разрешителните. Член 13 от нея урежда процедурата по закриване и последващи грижи.

5 Член 14 от същата директива, озаглавен „Съществуващи депа“, гласи:

„Държавите членки приемат мерки, за да могат разрешените депа или депата вече в експлоатация към момента на въвеждане на настоящата директива да продължат да действат само ако посочените по-долу мерки са приложени възможно най-рано и най-късно осем години, считано от датата, определена в член 18, параграф 1:

[...]

б) След представянето на плана за подобрене компетентният орган взема окончателно решение относно продължаването на експлоатацията на базата на споменатия план за подобрене и на настоящата директива. Държавите членки приемат необходимите мерки, за да може в най-кратки срокове, в съответствие с член 7, буква ж) и член 13, да се пристъпи към закриване на депата, които не са получили разрешително за продължаване на дейността в съответствие с член 8.

в) На основата на представения план за подобрене компетентният орган разрешава необходимата дейност и определя преходен период за изпълнението на плана. Всяко съществуващо депо трябва да отговаря на изискванията на настоящата директива, с изключение на тези от приложение I, точка 1, най-късно осем години, считано от датата, определена в член 18, параграф 1.

[...]“.

6 Член 18 от Директива 1999/31 е озаглавен „Транспониране“ и посочва в параграф 1:

„Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива не по-късно от две години след нейното влизане в сила. Те незабавно информират Комисията за това.

[...]“.

7 Член 19 от посочената директива, озаглавен „Влизане в сила“, предвижда:

„Настоящата директива влиза в сила в деня на нейното публикуване в *Официален вестник на Европейските общности*“.

Актът за присъединяване от 2005 г.

- 8 Съгласно член 52 от Акта относно условията за присъединяване на Република България и Румъния и промените в Учредителните договори на Европейския съюз (ОВ L 157, 2005 г., стр. 203) „[п]ри присъединяването [...] Румъния се [счита за адресат] на директивите и решенията по смисъла на член 249 от Договора за ЕО и член 161 от Договора за ЕОАЕ, при условие че тези директиви и решения са били адресирани към всички настоящи държави членки“.
- 9 Съгласно член 53, параграф 1 от този акт Румъния привежда в действие необходимите мерки, за да се съобрази, от датата на присъединяването си към Съюза, с разпоредбите на директивите и решенията по смисъла на член 249 от Договора за ЕО и член 161 от Договора за ЕОАЕ, освен ако не е предвиден друг срок в посочения акт.
- 10 Съгласно раздел 9, Б, точка 3, буква а) от приложение VII към същия акт до 16 юли 2017 г. е предвидена дерогация от член 14, буква в) и от точки 2—4 и 6 от приложение I на Директива 1999/31 за 101 действащи депа за битови отпадъци в Румъния.

Решение Комисия/Румъния

- 11 С решение Комисия/Румъния Съдът постановява, че като не се е съобщила, що се отнася до посочените в иска на Комисията 68 депа за отпадъци, със задължението да вземе всички необходими мерки, за да може в най-кратки срокове, в съответствие с член 7, буква ж) и член 13 от Директива 1999/31, да се пристъпи към закриване на депата, които не са получили разрешително за продължаване на дейността в съответствие с член 8 от тази директива, Румъния не е изпълнила задълженията си по член 14, буква б) във връзка с член 13 от Директива 1999/31.

Досъдебната процедура и производството пред Съда

- 12 След постановяването на решение Комисия/Румъния, с писмо от 25 октомври 2018 г. Комисията иска от Румъния информация относно мерките, взети от тази държава членка с оглед на изпълнението на това решение.
- 13 В отговора си от 14 януари 2019 г. Румъния посочва, че само 19 от 68 депа са закрити.
- 14 С писмо от 1 април 2019 г. Комисията иска от Румъния да ѝ предостави график за закриването на останалите 49 депа, както и свързаните с това доказателства.
- 15 С писмо от 28 май 2019 г. Румъния уведомява Комисията за закриването на допълнително депо. С писмо от 9 януари 2020 г. тази държава членка уведомява Комисията, че броят на депата, които не са закрити към последната дата, е 48.

- 16 На 14 май 2020 г. Комисията изпраща на Румъния официално уведомително писмо на основание член 260 ДФЕС, в което посочва, че тази държава членка не е взела всички необходими мерки за изпълнението на решение Комисия/Румъния, доколкото 48 от 68-те депа, за които се отнася това решение, все още не са закрити по смисъла на Директива 1999/31, и приканва посочената държава членка да представи становището си в срок от четири месеца, считано от получаването на това писмо, който впоследствие е продължен до 30 септември 2020 г.
- 17 На 29 септември 2020 г. Румъния отговаря на посоченото писмо, като посочва закриването на допълнително депо. Освен това тя изпраща на Комисията график за привеждане в съответствие с тази директива, който предвижда, че дейностите по закриване на повечето депа за опасни и неопасни промишлени отпадъци ще бъдат завършени през декември 2023 г.
- 18 След проведена на 8 февруари 2021 г. двустранна среща относно този график Комисията е уведомена за закриването на три допълнителни депа.
- 19 С писмо от 20 август 2021 г. Румъния уведомява Комисията, че останалите 44 депа все още не са закрити. Тази държава членка уведомява Комисията и че извършването на диагностични анализи относно закриването е забавено, поради което посоченият график няма да бъде спазен.
- 20 Тъй като счита, че Румъния не е взела необходимите мерки за изпълнението на решение Комисия/Румъния по отношение на тези 44 депа и че няма да спази определените в собствения ѝ график за привеждане в съответствие срокове, Комисията предявява настоящия иск.
- 21 С писмо от 14 септември 2023 г. Комисията уведомява Съда, че между датата на предявяване на този иск и 14 септември 2023 г. Румъния се е съобщила с решение Комисия/Румъния по отношение на 13 допълнителни депа за отпадъци.

По допустимостта на иска

Доводи на страните

- 22 Румъния твърди, че искът е недопустим, тъй като, на първо място, Комисията не ѝ предоставила разумен срок, за да изпълни задълженията си по член 14 от Директива 1999/31, и че досъдебната процедура по настоящото дело съвпада с пандемията от COVID-19, която, без да е попречила на Румъния да изпълни тези задължения, все пак е забавила процеса по привеждане в съответствие с тази директива.
- 23 На второ място, Румъния упреква Комисията, че е нарушила принципа на равно третиране, като е приложила спрямо нея срок за привеждане в съответствие с посочената директива, който според тази държава членка бил по-кратък от този, предоставен на други държави членки в аналогични случаи.
- 24 Комисията оспорва доводите на Румъния и счита, че настоящият иск е допустим.

Съображения на Съда

- 25 Що се отнася до довода на Румъния, че Комисията не ѝ е предоставила разумен срок, за да изпълни задълженията си по член 14 от Директива 1999/31, следва да се припомни, че съгласно постоянната съдебна практика досъдебната процедура има за цел да предостави възможност на съответната държава членка, от една страна, да изпълни задълженията си, произтичащи от правото на Съюза, а от друга — пълноценно да изтъкне защитните си доводи срещу предявените от Комисията твърдения за нарушения. Тези цели предполагат задължение за Комисията да остави на държавите членки разумен срок, за да отговорят на официалното уведомително писмо и да се съобразят с мотивираното становище или евентуално да подготвят защитата си. Дали определеният срок е разумен, се преценява според всички обстоятелства, които характеризират конкретния случай (решение Комисия/Румъния, т. 32 и цитираната съдебна практика).
- 26 В това отношение следва също да се припомни, че съгласно член 14 от Директива 1999/31 държавите членки са длъжни да приемат посочените в този член мерки възможно най-рано и не по-късно от осем години, считано от датата, определена в член 18, параграф 1 от тази директива. Съгласно последната разпоредба посочената директива е трябвало да бъде транспонирана от държавите членки в съответните им правни системи не по-късно от две години след нейното влизане в сила. Тъй като Директива 1999/31 е влязла в сила на 16 юли 1999 г., съгласно член 19 от нея предвиденият в член 14 от нея срок следователно е изтекъл на 16 юли 2009 г. (вж. в този смисъл решение Комисия/Румъния, т. 23 и 29).
- 27 Следователно в настоящия случай към датата, на която Комисията ѝ е изпратила официалното си уведомително писмо, а именно 14 май 2020 г., Румъния вече е била длъжна от повече от десет години да изпълни задълженията си по член 14 от Директива 1999/31, и срещу нея е образувано производство за установяване на неизпълнение на задължения, приключило с решение Комисия/Румъния, постановено на 18 октомври 2018 г. Освен това, като удължава срока за отговор на това писмо до 30 септември 2020 г., Комисията предоставя на тази държава членка срок от повече от четири месеца, считано от получаването на посоченото писмо, за да изпълни тези задължения и пълноценно да изтъкне защитните си доводи. В допълнение Комисията предявява настоящия иск едва на 15 февруари 2022 г., тоест една година и девет месеца след изпращането на същото писмо.
- 28 При това положение Румъния не е доказала, че не се е ползвала от разумен срок по смисъла на съдебната практика, припомнена в точка 25 от настоящото решение. В този контекст доводът на тази държава членка относно последиците от пандемията от COVID-19 върху изпълнението на посочените задължения също не може да се приеме. Всъщност недостигащият брой мерки, които е трябвало да бъдат приети и приложени от 16 юли 2009 г. нататък, не може да бъде обоснован с пандемия, настъпила през 2020 г. (вж. по аналогия решение от 29 юни 2023 г., Комисия/Португалия (Пределно допустими стойности — NO₂), C-220/22, EU:C:2023:521, т. 101).
- 29 Що се отнася до довода на Румъния, че Комисията е нарушила принципа на равно третиране, като е приложила спрямо нея срок за съобразяване с Директива 1999/31, по-кратък от този, който се твърди, че е предоставен на други държави членки в аналогични случаи, следва да се припомни постоянната съдебна практика, съгласно която Комисията е компетентна да прецени дали е целесъобразно да образува производство срещу дадена държава членка, да определи кои разпоредби са нарушени, и да избере момента, в който да

започне производството за установяване на неизпълнение на задължения срещу тази държава членка, а съображенията, които определят този избор, не могат да се отразят на допустимостта на иска. Така Съдът е постановил, че като се има предвид тази свобода на преценка, непредявяването на иск за установяване на неизпълнение на задължения срещу дадена държава членка е без значение за преценката дали е допустим искът за установяване на неизпълнение на задължения срещу друга държава членка (решение от 2 април 2020 г., Комисия/Полша, Унгария и Чешка република (Временен механизъм за преместване на кандидати за международна закрила), C-715/17, C-718/17 и C-719/17, EU:C:2020:257, т. 75 и 76 и цитираната съдебна практика).

- 30 В случая Румъния не е доказала, че Комисията е превишила пределите на свободата на преценка, посочена в предходната точка от настоящото решение. В това отношение следва да се отбележи, че тази институция е взела решението да предяви настоящия иск, когато се е оказало, че тази държава членка няма да спази срока, предвиден в графика за привеждане в съответствие, посочен в точка 17 от това решение, а именно декември 2023 г., тоест повече от пет години след постановяването на решение Комисия/Румъния.
- 31 Следователно искът на Комисията се основава на обективен и неутрален критерий, свързан с продължаващото неизпълнение на задължения, в което Румъния е упреквана (вж. по-специално решение от 2 април 2020 г., Комисия/Полша, Унгария и Чешка република (Временен механизъм за преместване на кандидати за международна закрила) (C-715/17, C-718/17 и C-719/17, EU:C:2020:257, т. 81 и цитираната съдебна практика).
- 32 При това положение обстоятелството, че в случаи, за които се твърди, че са аналогични, държави членки, различни от Румъния, са разполагали с по-дълъг период между датата на официалното уведомително писмо и датата на сезиране на Съда, по никакъв начин не може да засегне допустимостта на настоящия иск.
- 33 Следователно искът на Комисията е допустим.

По неизпълнението на задължения

Доводи на страните

- 34 С оглед на диспозитива на решение Комисия/Румъния Комисията поддържа, че съгласно член 260, параграф 1 ДФЕС Румъния е била длъжна да предприеме необходимите мерки, за да се пристъпи във възможно най-кратък срок към закриването на 68-те депа, разглеждани в това решение.
- 35 Румъния признава, че към датата на изтичане на срока, определен в официалното уведомително писмо, така както е продължен, а именно 30 септември 2020 г., не е взела всички необходими мерки, за да се съобрази с това решение, що се отнася до закриването на 47 от тези депа.

Съображения на Съда

- 36 Съгласно член 260, параграф 2 ДФЕС, ако Комисията реши, че съответната държава членка не е предприела необходимите мерки за изпълнение на решение на Съда, тя може да сезира Съда, след като предостави възможност на тази държава да изложи своите съображения, като посочи размера на еднократно платимата сума или периодичната имуществена санкция, която тази държава членка трябва да заплати, и която според нея е съобразена с обстоятелствата.
- 37 В това отношение референтната дата, към която се преценява наличието на такова неизпълнение на задължения по член 260, параграф 2 ДФЕС, е датата на изтичането на срока, определен в официалното уведомително писмо, изпратено въз основа на тази разпоредба (вж. в този смисъл решения от 12 ноември 2020 г., Комисия/Белгия (Доходи от чуждестранни недвижими имоти), C-842/19, EU:C:2020:915, т. 12, и от 20 януари 2022 г., Комисия/Гърция (Възстановяване на държавни помощи — Фероникел), C-51/20, EU:C:2022:36, т. 61 и цитираната съдебна практика).
- 38 В случая, както признава Румъния в писмената си защита и в дубликата си, безспорно е, че към датата на изтичане на определения в официалното уведомително писмо срок, така както е продължен, а именно 30 септември 2020 г., тази държава членка не е приела необходимите мерки, за да се съобрази с решение Комисия/Румъния, що се отнася до закриването на 47 от 68-те депа, посочени в това решение.
- 39 При тези условия следва да се констатира, че като не е взела необходимите мерки за изпълнението на решение Комисия/Румъния, Румъния не е изпълнила задълженията си по член 260, параграф 1 ДФЕС.

По имуществените санкции

По периодичната имуществена санкция

Доводи на страните

- 40 Комисията изтъква, че твърдяното неизпълнение на задължения от страна на Румъния продължава към датата на разглеждане на фактите от Съда, и предлага неизпълнението на решение Комисия/Румъния да бъде санкционирано с налагането на периодична имуществена санкция на тази държава членка, като се основава по-специално на своето Съобщение SEC(2005) 1658 окончателен от 12 декември 2005 г., озаглавено „Прилагане на член [260 ДФЕС]“ (наричано по-нататък „Съобщението от 2005 г.“), както и на своето съобщение, озаглавено „Корекция на изчислението на еднократно платимите суми и периодичните имуществени санкции, предлагани от Комисията в производства за установяване на нарушение пред Съда на Европейския съюз, след оттеглянето на Обединеното кралство“ (ОВ С 129, 2021 г., стр. 1). Комисията отбелязва, че съгласно посочената в Съобщението от 2005 г. формула размерът на дневната периодична имуществена санкция е равен на стандартна фиксирана сума, умножена по коефициент за тежест, коефициент за продължителност и фактор „n“, като се отчита по-специално платежоспособността на съответната държава членка.

- 41 Що се отнася до коефициента за тежест, Комисията отбелязва, че макар всяко нарушение, произтичащо от неизпълнението на решение на Съда, само по себе си да е с известна тежест, неизпълнението на задължението за обезвреждане на отпадъците, без да се застрашава човешкото здраве и без да се вреди на околната среда, трябва да се квалифицира като особено тежко. Що се отнася до въпроса дали са налице смекчаващи или утежняващи обстоятелства, Комисията отбелязва, от една страна, че сътрудничеството на Румъния в рамките на процедурата по член 260 ДФЕС, както и постигнатият от тази държава членка напредък в намаляването на броя на депата за закриване и при приемането на вътрешна правна уредба, целяща да улесни отчуждаването на тези депа, могат да представляват смекчаващи обстоятелства. От друга страна, фактът, че Румъния не се съобразила с изискванията на Директива 1999/31 от 16 юли 2009 г., представлявал отегчаващо обстоятелство. Така Комисията предлага да се приложи коефициент за тежест 5 по скалата от 1 до 20, посочена в Съобщението от 2005 г.
- 42 Що се отнася до коефициента за продължителност, след като между датата на постановяването на решение Комисия/Румъния и датата, на която Комисията е взела решение да сезира Съда, са изтекли повече от 36 месеца, тази институция предлага коефициентът да се определи на максималното равнище, предвидено в Съобщението от 2005 г., а именно 3 по скала от 1 до 3.
- 43 Накрая, що се отнася до фактора „n“, макар Комисията да отбелязва изводите от решение от 20 януари 2022 г., Комисия/Гърция (Възстановяване на държавни помощи — Фероникел) (C-51/20, EU:C:2022:36), от което е видно, че брутният вътрешен продукт (БВП) на съответната държава членка е преобладаващ фактор, но не се изисква непременно да се вземе предвид институционалната тежест на съответната държава членка, тази институция все пак основава искането си на параметрите, изложени в съобщенията, посочени в точка 40 от настоящото решение, които все още не са били адаптирани вследствие на решението от 20 януари 2022 г., Комисия/Гърция (Възстановяване на държавни помощи — Фероникел) (C-51/20, EU:C:2022:36). В този контекст Комисията предлага факторът „n“ за Румъния да се определи на 0,74.
- 44 Според Комисията, тъй като стандартната фиксирана сума е определена на 2 683 евро, размерът на периодичната имуществена санкция трябвало да възлиза на 29 781,30 евро на ден. За да гарантира постепенно намаляване на този размер в зависимост от постигнатия от Румъния напредък при спазване на задълженията ѝ, тази институция предлага да се прилагат намаляващи периодични имуществени санкции, като посоченият размер се раздели на посочения в исковата молба брой депа, а именно 44, така че получената сума, равна на 676,85 евро на ден, да бъде приспадана от сумата на дневната периодична имуществена санкция за всяко депо, за което Румъния е взела необходимите мерки, за да се съобрази с решение Комисия/Румъния.
- 45 Румъния моли Съда да отхвърли искането на Комисията за налагане на периодична имуществена санкция или, при условията на евентуалност, да намали нейния размер, като вземе предвид постигнатия от тази държава членка напредък в процеса ѝ на привеждане в съответствие с Директива 1999/31.
- 46 Що се отнася до коефициента за тежест, Румъния изтъква, че не всяко нарушение на Директива 1999/31 може да се счита за особено тежко и че в това отношение трябва да се вземе предвид постигнатият напредък в закриването на съответните депа.

- 47 Освен установените от Комисията смекчаващи обстоятелства Румъния поддържа, че фактът, че тази държава членка преди това никога не е била осъждана за неизпълнение на решение на Съда, също представлява смекчаващо обстоятелство. Освен това според посочената държава членка продължителността на нарушението не може да се вземе предвид като отегчаващо обстоятелство.
- 48 Що се отнася до коефициента за продължителност, Румъния изтъква по-специално, че като се основава на датата, на която е решила да сезира Съда, Комисията се основава на обстоятелство, което зависи не от волята на съответната държава членка, а от метода и обема на работа на собствените служби на тази институция.
- 49 Накрая, що се отнася до фактора „n“, Румъния счита, че позоваването на институционалната тежест на съответната държава членка не е в съответствие със съдебната практика, посочена в точка 43 от настоящото решение. Румъния също така приканва Съда да вземе предвид промените в нейния БВП през периода 2020—2022 г.

Съображения на Съда

- 50 В самото начало следва да се припомни, че предвиденото в член 260, параграф 2 ДФЕС производство има за цел да накара държава членка, която е в неизпълнение, да се съобрази с решението на Съда, установяващо неизпълнение на задължения, и по този начин да осигури ефективното прилагане на правото на Съюза, както и че и двете мерки, предвидени в тази разпоредба, а именно еднократно платимата сума и периодичната имуществена санкция, са насочени към постигане на същата тази цел (решение от 20 януари 2022 г., Комисия/Гърция (Възстановяване на държавни помощи — Фероникел), C-51/20, EU:C:2022:36, т. 85 и цитираната съдебна практика).
- 51 Следва да се припомни също, че Съдът е длъжен по всяко дело в зависимост от обстоятелствата в конкретния случай, с който е сезиран, както и в зависимост от нивото на убеждаването и възпирането, които той счита за необходими, да определи подходящи имуществени санкции с цел по-специално да предотврати повторни аналогични нарушения на правото на Съюза (решение от 20 януари 2022 г., Комисия/Гърция (Възстановяване на държавни помощи — Фероникел), C-51/20, EU:C:2022:36, т. 86 и цитираната съдебна практика).
- 52 Съгласно постоянната практика на Съда налагането на периодична имуществена санкция е обосновано по принцип само ако продължава да е налице неизпълнение на държава членка, произтичащо от неизпълнението на предходно съдебно решение, до разглеждането на фактите от Съда (решение от 20 януари 2022 г., Комисия/Гърция (Възстановяване на държавни помощи — Фероникел), C-51/20, EU:C:2022:36, т. 87 и цитираната съдебна практика).
- 53 За да се определи дали неизпълнението, в което е упрекван ответникът, е продължило до разглеждането на фактите по настоящото дело от Съда, следва да се преценят мерките, които според държавата членка ответник са приети след определения в официалното уведомително писмо срок (решение от 20 януари 2022 г., Комисия/Гърция (Възстановяване на държавни помощи — Фероникел), C-51/20, EU:C:2022:36, т. 88 и цитираната съдебна практика).

- 54 В настоящия случай е установено, че с оглед на обстоятелствата, посочени в точка 21 от настоящото решение, Румъния не е изпълнила решението по дело Комисия/Румъния по отношение на 31 депа, така че твърдяното неизпълнение на задължения от страна на Румъния е продължило до разглеждането на фактите по настоящия случай от Съда.
- 55 При тези условия осъждането на Румъния да заплати периодична имуществена санкция, е подходящо финансово средство, което да я подтикне да вземе необходимите мерки за преустановяване на констатираното неизпълнение на задължения и за осигуряване на цялостното изпълнение на решение Комисия/Румъния (вж. по аналогия решение от 20 януари 2022 г., Комисия/Гърция (Възстановяване на държавни помощи — Фероникел), C-51/20, EU:C:2022:36, т. 92).
- 56 В това отношение съгласно постоянната съдебна практика периодичната имуществена санкция трябва да бъде определена в зависимост от необходимата степен на натиск за убеждаване, така че съответната държава членка да промени своето поведение и да преустанови нарушението, в което е обвинена (вж. в този смисъл решение от 20 януари 2022 г., Комисия/Гърция (Възстановяване на държавни помощи — Фероникел), C-51/20, EU:C:2022:36, т. 93 и цитираната съдебна практика).
- 57 При упражняване на правото си на преценка в тази област Съдът следва да определи периодичната имуществена санкция по такъв начин, че тя да бъде, от една страна, съобразена с обстоятелствата и от друга страна, пропорционална на установеното неизпълнение, както и на платежоспособността на съответната държава членка (решение от 20 януари 2022 г., Комисия/Гърция (Възстановяване на държавни помощи — Фероникел), C-51/20, EU:C:2022:36, т. 94 и цитираната съдебна практика).
- 58 Предложенията на Комисията относно размера на периодичната имуществена санкция не могат да обвържат Съда и представляват само полезна отправна точка. Съдът трябва да може свободно да определи налаганата периодична имуществена санкция в размера и във формата, които счита за подходящи, за да подтикне съответната държава членка да преустанови неизпълнението на задълженията, които има по силата на правото на Съюза (решение от 12 ноември 2020 г., Комисия/Белгия (Доходи от чуждестранни недвижими имоти), C-842/19, EU:C:2020:915, т. 64 и цитираната съдебна практика).
- 59 При определянето на размера на периодичната имуществена санкция основните критерии, които трябва да се вземат предвид, за да се гарантира принудителният характер на периодичната имуществена санкция с оглед на еднаквото и ефективно прилагане на правото на Съюза, по принцип са тежестта на нарушението, неговата продължителност и платежоспособността на съответната държава членка. При прилагането на тези критерии трябва да се отчетат по-конкретно последиците от неизпълнението за частните и за публичните интереси, както и необходимостта да се постигне спешно изпълнение на задълженията от съответната държава членка (решения от 12 ноември 2020 г., Комисия/Белгия (Доходи от чуждестранни недвижими имоти), C-842/19, EU:C:2020:915, т. 65, и от 20 януари 2022 г., Комисия/Гърция (Възстановяване на държавни помощи — Фероникел), C-51/20, EU:C:2022:36,, т. 96 и цитираната съдебна практика).
- 60 Що се отнася до тежестта на нарушението, следва да се отбележи, че съгласно член 1, параграф 1 от Директива 1999/31 тя има за цел по-специално предотвратяване или ограничаване, доколкото е възможно, на отрицателното въздействие върху околната среда, както и всеки произтичащ от това риск за здравето на човека.

- 61 Съгласно постоянната практика на Съда обаче, когато дадено нарушение, и по-специално неизпълнението на решение на Съда, може да нанесе вреди на околната среда и да застраши човешкото здраве, такова нарушение трябва да се разглежда като особено тежко (вж. в този смисъл решения от 9 декември 2008 г., Комисия/Франция, C-121/07, EU:C:2008:695, т. 77, и от 22 февруари 2018 г., Комисия/Гърция, C-328/16, EU:C:2018:98, т. 93 и цитираната съдебна практика).
- 62 В случая, както е видно от представената на Съда преписка, непълното прилагане на решение Комисия/Румъния води до значителен риск от замърсяване и сериозни последици за човешкото здраве, по-специално чрез освобождаването на вредни химикали в почвата, въздуха и водата. Такъв по-специално е случаят с депата за опасни промишлени отпадъци, които все още не са закрити.
- 63 В това отношение несъмнено като смекчаващи обстоятелства следва да се вземат предвид сътрудничеството на Румъния в рамките на процедурата по член 260 ДФЕС, както и постигнатият напредък в намаляването на броя на депата за закриване и при приемането на вътрешна правна уредба, целяща да улесни отчуждаването на депата за закриване. Освен това като смекчаващо обстоятелство следва да се вземе предвид фактът, че тази държава членка никога преди това не е пропускала да изпълни решение на Съда по член 258 ДФЕС. (вж. по аналогия решение от 30 май 2013 г., Комисия/Швеция, C-270/11, EU:C:2013:339, т. 55).
- 64 Като отегчаващо обстоятелство обаче следва да се вземе предвид фактът, че посочената държава членка не е предвидила пълно съобразяване с изискванията на Директива 1999/31 преди декември 2023 г., а именно повече от 14 години след изтичането на срока, посочен в точка 26 от настоящото решение, така че неспазването на тези изисквания е особено продължително (вж. по аналогия решение от 22 юни 2016 г., Комисия/Португалия, C-557/14, EU:C:2016:471, т. 74).
- 65 Що се отнася до продължителността на нарушението, следва да се вземе предвид периодът от постановяването на решението, установяващо първото неизпълнение на задължения, до момента, към който Съдът преценява фактите (вж. в този смисъл решения от 12 ноември 2020 г., Комисия/Белгия (Доходи от чуждестранни недвижими имоти), C-842/19, EU:C:2020:915, т. 56, и от 20 януари 2022 г., Комисия/Гърция (Възстановяване на държавни помощи — Фероникел), C-51/20, EU:C:2022:36, т. 105 и цитираната съдебна практика).
- 66 В настоящия случай е установено, че неизпълнението продължава повече от четири години след датата на постановяване на решение Комисия/Румъния, което представлява значителна продължителност (вж. по аналогия решение от 20 януари 2022 г., Комисия/Гърция (Възстановяване на държавни помощи — Фероникел), C-51/20, EU:C:2022:36, т. 106).
- 67 Всъщност, въпреки че в член 260, параграф 1 ДФЕС не се уточнява срокът, в който трябва да бъде изпълнено съдебното решение, съгласно постоянната съдебна практика интересът от незабавно и еднакво прилагане на правото на Съюза изисква това изпълнение да започне незабавно и да приключи във възможно най-кратък срок (вж. решение от 12 ноември 2019 г., Комисия/Ирландия (Вятърни генератори в Дерибрин), C-261/18, EU:C:2019:955, т. 123 и цитираната съдебна практика).

- 68 В това отношение, що се отнася до довода на Румъния, че продължителността на нарушението, на която се позовава Комисията, зависи от метода или обема на работа на службите на тази институция, достатъчно е да се отбележи, че тази продължителност се дължи единствено на поведението на съответната държава членка, която не е изпълнила изцяло съответното решение, поради което този довод не може да бъде приет.
- 69 Що се отнася до платежоспособността на съответната държава членка, следва да се вземе предвид нейният БВП като преобладаващ фактор, без да се отчита институционалната ѝ тежест. В това отношение следва да се отчетат актуалните данни за БВП на тази държава членка към датата на преценката на фактите от Съда (вж. в този смисъл решение от 20 януари 2022 г., Комисия/Гърция (Възстановяване на държавни помощи — Фероникел), C-51/20, EU:C:2022:36, т. 107 и 116).
- 70 Накрая, що се отнася до периодичността на периодичната имуществена санкция, както предлага Комисията, Съдът счита за уместно да определи размер за всяко депо и за всеки ден закъснение, за да позволи отчитането на постигнатия от Румъния напредък при закриването на съответните депа.
- 71 С оглед на гореизложеното и с оглед на правото на преценка, признато на Съда на основание член 260, параграф 2 ДФЕС, Румъния следва да бъде осъдена да заплаща на Комисията периодична имуществена санкция в размер на 600 евро за всяко депо и за всеки ден забава при прилагането на необходимите мерки за съобразяване с решение Комисия/Румъния, считано от датата на постановяване на настоящото решение до датата на цялостното изпълнение на решение Комисия/Румъния.

По еднократно платимата сума

Доводи на страните

- 72 Комисията счита, че всяко продължително неизпълнение на решение на Съда сериозно подкопава принципите на законност и на правна сигурност в общност, която се основава на правото.
- 73 В случая според Комисията осъждането на Румъния да заплати еднократно платима сума, е обосновано от опасността, която представляват съответните депа за отпадъци за околната среда и за човешкото здраве, както и от необходимостта от ефективно предотвратяване на повторение на аналогични нарушения на правото на Съюза.
- 74 Що се отнася до размера на еднократно платимата сума, Комисията предлага към стандартната фиксирана сума от 895 евро, предвидена в съобщенията, посочени в точка 40 от настоящото решение, да се приложат същият коефициент за тежест и същият фактор „n“ като възприетите за изчисляването на периодичната имуществена санкция, тъй като от своя страна продължителността на нарушението се взема предвид при определянето на дневен размер, умножен по броя на дните, през които продължава неизпълнението на задължения.
- 75 Така Комисията иска от Съда да осъди Румъния да заплати еднократно платима сума в размер на 3 311,50 евро на ден, умножена по броя на дните, изминали между деня, следващ постановяването на решение Комисия/Румъния, и датата, на която Румъния е предприела необходимите мерки за изпълнението на това решение, или, ако това не бъде направено,

датата на обявяване на решението на Съда по настоящото дело, при условие че е надвишена минимална еднократно платима сума от 1 643 000 евро. Определянето на минимална еднократно платима сума било обосновано от необходимостта да се наложи действителна и възпираща санкция във всеки случай на продължаващо неизпълнение на решение на Съда.

- 76 Румъния по същество счита, че по същите причини като изложените във връзка с искането за периодична имуществена санкция размерът на поисканата от Комисията еднократно платима сума следва да се намали. Тя поддържа също, че искането за определяне на минимална еднократно платима сума трябва да се отхвърли, тъй като тази сума не отчита особеностите на санкционираното нарушение.

Съображения на Съда

- 77 Преди всичко следва да се припомни, че при упражняването на даденото му право на преценка в разглежданата област Съдът има право да наложи кумулативно периодична имуществена санкция и еднократно платима сума (решение от 20 януари 2022 г., Комисия/Гърция (Възстановяване на държавни помощи — Фероникел), C-51/20, EU:C:2022:36, т. 128 и цитираната съдебна практика).
- 78 Осъждането да се плати еднократна сума, и определянето на евентуалния ѝ размер трябва във всеки конкретен случай да бъдат функция от всички релевантни обстоятелства, свързани както с характеристиките на установеното неизпълнение на задължения, така и с действията на самата държава членка, срещу която е образувано производството по член 260 ДФЕС. В това отношение този член предоставя на Съда широко право на преценка, за да реши дали да бъде наложена такава санкция, и евентуално да определи нейния размер (решение от 20 януари 2022 г., Комисия/Гърция (Възстановяване на държавни помощи — Фероникел), C-51/20, EU:C:2022:36, т. 129 и цитираната съдебна практика).
- 79 В случая, както отбелязва Комисията, обстоятелствата, довели до установеното в настоящото решение неизпълнение на задължения, обосновават приемането на възпираща мярка като осъждането да се заплати еднократно платима сума, като се има предвид, че тези обстоятелства представляват опасност за околната среда и човешкото здраве, и предвид необходимостта да се предотврати по ефективен начин повтарянето в бъдеще на аналогични нарушения на правото на Съюза (вж. по аналогия решение от 4 юли 2018 г., Комисия/Словакия, C-626/16, EU:C:2018:525, т. 99).
- 80 При тези обстоятелства при упражняването на своето право на преценка Съдът трябва да определи размера на еднократно платимата сума по такъв начин, че тя да бъде, от една страна, съобразена с обстоятелствата, а от друга страна, съразмерна на извършеното нарушение (решение от 20 януари 2022 г., Комисия/Гърция (Възстановяване на държавни помощи — Фероникел), C-51/20, EU:C:2022:36, т. 131 и цитираната съдебна практика).
- 81 Обстоятелствата, които трябва да се вземат предвид в случая, са посочени по-специално в мотивите, съдържащи се в точки 59—69 от настоящото решение, относно тежестта и продължителността на нарушението, както и относно платежоспособността на съответната държава членка (вж. по аналогия решение от 20 януари 2022 г., Комисия/Гърция (Възстановяване на държавни помощи — Фероникел), C-51/20, EU:C:2022:36, т. 133 и цитираната съдебна практика).

- 82 С оглед на изложените по-горе съображения Съдът счита за уместно да наложи еднократно платима сума в размер на 1 500 000 евро.
- 83 Ето защо Румъния следва да бъде осъдена да заплати на Комисията еднократна сума в размер на 1 500 000 евро.

По съдебните разноски

- 84 Съгласно член 138, параграф 1 от Процедурния правилник на Съда загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. След като Комисията е направила искане за осъждането на Румъния и неизпълнението на задълженията е установено, последната следва да бъде осъдена да заплати съдебните разноски.

По изложените съображения Съдът (шести състав) реши:

- 1) Като не е предприела всички необходими мерки за изпълнението на решение от 18 октомври 2018 г., Комисия/Румъния (C-301/17, EU:C:2018:846), Румъния не е изпълнила задълженията си по член 260, параграф 1 ДФЕС.
- 2) Осъжда Румъния да заплаща на Европейската комисия периодична имуществена санкция в размер на 600 евро за депо и за всеки ден забава в прилагането на мерките, необходими за изпълнението на решение от 18 октомври 2018 г., Комисия/Румъния (C-301/17, EU:C:2018:846), считано от датата на постановяване на настоящото решение до датата на пълното изпълнение на решението от 18 октомври 2018 г., Комисия/Румъния (C-301/17, EU:C:2018:846).
- 3) Осъжда Румъния да заплати на Европейската комисия еднократна сума в размер на 1 500 000 евро.
- 4) Осъжда Румъния да заплати съдебните разноски.

Подписи